

MONITOR KOREAŃSKI

CZERWIEC-LIPIEC 2018

„Monitor Koreański” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną w Korei Południowej, ze szczególnym naciskiem na działania Korei Południowej w regionie Europy Środkowej oraz relacje międzykoreańskie. Monitor opracowała mgr Joanna Jatzak.

MONITOR KOREAŃSKI

CZERWIEC-LIPIEC 2018

I. WYDARZENIA SZCZEBLA CENTRALNEGO

4 czerwca: współpraca gospodarcza była głównym tematem spotkania Moon Jae-ina i Rodrigo Duterte w Manili. Prezydenci Korei Południowej i Filipin spotkali się, aby omówić kwestie związane ze zwiększeniem współpracy gospodarczej między obydwojoma państwami. Obie strony podpisały także memorandum w sprawie współpracy na płaszczyźnie transportu, handlu, odnawialnych źródeł energii oraz nauki i technologii.

13 czerwca: rządząca Demokratyczna Partia Korei wygrała wybory samorządowe. Kandydaci rządzącej partii zostali wybrani na burmistrzów i gubernatorów w 14 prowincjach. Największa partia opozycyjna (LKP) wygrała natomiast wybory w prowincjach Daegu i Północne Gyeongsang. Natomiast niezależny kandydat Won Hee-ryong objął stanowisko gubernatora Czedżu. Ponadto w wyborach uzupełniających do parlamentu, Demokratyczna Partia Korei również wygrała ze zdecydowaną przewagą (na 12 wolnych miejsc w Zgromadzeniu Narodowym, 11 zostanie obsadzonych przez kandydatów DPK). W Seulu stanowisko burmistrza po raz trzeci z rzędu objął Park Won-soon, który zdecydowanie pokonał kandydatów partii konserwatywnych. Ze względu na swoją popularność, Park może być kandydatem DPK w wyborach prezydenckich w 2022 roku.

14 czerwca: liderzy największych partii opozycyjnych rezygnują z funkcji po przegranych wyborach samorządowych. Przewodniczący Partii Wolność Korei Hong Joon-pyo oraz Bareunmirae Yoo Seong-min ustąpili z kierowniczych stanowisk. Natomiast Ahn Cheol-soo, kandydat Bareunmirae na stanowisko burmistrza Seulu, biorący wcześniej także udział w wyborach prezydenckich,

Partia Moon Jae-ina odniosła zwycięstwo w wyborach samorządowych

Odbývający się dzień

wcześniej szczyt

przywódców USA i KRLD

mógł wpłynąć na wyniki

wyborcze w Korei

Południowej.

ogłosił, że zamierza wycofać się z polityki i wyjechać do Niemiec. Przegrana w wyborach samorządowych oznacza duże zmiany personalne w partiach opozycyjnych (konserwatywnych). Natomiast mniejszościowa Partia dla Demokracji i Pokoju (PDP) po wygranej w prowincjach Jeolla Południowa i Północna wykorzystała wzrost pozycji na scenie politycznej, oferując politykom Baerunmirae przyłączenie się.

18 czerwca: w rejonie wysp Dokdo odbyły się manewry wojskowe. Manewry mają na celu ćwiczenie możliwości obrony wysp i odbywają się regularnie od 1986 roku. Japońskie Ministerstwo Spraw Zagranicznych wyraziło sprzeciw wobec aktywności wojskowej w rejonie spornych wysp. W odpowiedzi Seul zaprzeczył jakoby ćwiczenia miały być prowokacją skierowaną w kierunku Tokio, podkreślając, że manewry mają na celu jedynie ochronę terytorium południowokoreańskiego.

23 czerwca: zmarł jeden z najbardziej wpływowych południowokoreańskich polityków. W wieku 92-lat zmarł były premier Kim Jong-pil, potocznie nazywany „wiecznym numerem dwa”. Kim Jong-pil nigdy nie wygrał wyborów prezydenckich, jednak od zamachu stanu w 1961 roku pełnił czołowe funkcje w polityce. Był on założycielem Koreańskiej Centralnej Agencji Wywiadowczej (KCIA), a w latach 1971-1975 oraz 1998-2000 sprawował funkcję premiera.

23-24 czerwca: Chiny, Japonia i Korea Południowa rozpoczęły współpracę na płaszczyźnie ochrony środowiska. W Chinach odbyło się trójstronne spotkanie z udziałem minister środowiska Kim Eun-kyung oraz jej odpowiednikami w rządzie chińskim Li Ganjie oraz japońskim Nakagawą Masaharu. Ministrowie dyskutowali na temat możliwości współpracy na poziomie globalnym oraz regionalnym. Do najważniejszych wyzwań na polu ochrony środowiska jest walka z zanieczyszczeniem powietrza drobnym pyłem. Szczególnie w Korei Południowej w ostatnich latach znacznie wzrosła świadomość społeczna na temat tego zagrożenia. Z tego powodu Seul wyszedł z inicjatywą stworzenia Partnerstwa Czystego Powietrza w Azji Północno-Wschodniej do października tego roku. Spotkanie ministrów było okazją, aby przedstawić inicjatywę stronie chińskiej i japońskiej.

8-11 lipca: Indie i Korea Południowa wyraziły nadzieje na wzmocnienie strategicznego partnerstwa. W Nowym Delhi doszło do spotkania prezydentów Moon Jae-ina oraz Ram Nath Kovinda. Prezydent Moon został zaproszony także przez premiera Indii Narendra Modi, z którym omówił najważniejsze kwestie dwustronnej współpracy. Obie strony zgodziły się co do potrzeby organizacji regularnych szczytów, które mają przyczynić się do wzmocnienia strategicznego partnerstwa pomiędzy Indiami i Koreą Południową. Indie są jednym z państw, które w Nowej Polityce Południowej administracji Moona zajmują istotną pozycję. Oprócz wzmocnienia współpracy gospodarczej, szczególnie na poziomie małych i średnich przedsiębiorstw, obie strony zamierzają zwiększyć wymianę międzyludzką, co ma

przyczynić się do lepszego wzajemnego zrozumienia się między obydwoma narodami. Obaj przywódcy zwrócili także uwagę na potrzebę przyspieszenia rewizji Umowy o Kompleksowym Partnerstwie Gospodarczym, która weszła w życie w 2010 roku.

11-13 lipca: rozwój współpracy gospodarczej był jednym z głównych celów wizyty państwowej prezydenta w Singapurze. Prezydent Moon Jae-in w trakcie wizyty państwowej w Singapurze spotkał się ze swoją odpowiedniczką Halimah Yacob oraz premierem Lee Hsien Loongiem. Celem wizyty Moona był rozwój relacji dwustronnych z Singapurem, a także Stowarzyszeniem Narodów Azji Południowo-Wschodniej (ASEAN). Singapur jest jednym z kluczowych państw w Nowej Polityce Południowej administracji Moon Jae-ina. Ma ona na celu zwiększenie współpracy gospodarczej z Azją Południowo-Wschodnią, aby zbalansować dotychczasową politykę ekonomiczną, która skupiała się wokół Stanów Zjednoczonych, Chin, Japonii i Rosji jako głównych partnerów handlowych. Głównymi sektorami współpracy między Koreą Południową i Singapurem mają być finanse oraz przemysł wysokich technologii.

13 lipca: Moon Hae-sang został wybrany nowym przewodniczącym Zgromadzenia Narodowego. Wybór nowego przewodniczącego zakończył ponad 40-dniową przerwę w pracach ustawodawczych parlamentu. Opozycyjne partie zgodziły się ostatecznie na wybór polityka rządzącej Partii Demokratycznej na stanowisko przewodniczącego Zgromadzenia Narodowego. Kadencja poprzedniego szefa parlamentu dobiegła końca w maju, jednak czerwcowe wybory samorządowe opóźniły wybór nowego kandydata.

16 lipca: rozpoczęło się śledztwo w sprawie Dowództwa Bezpieczeństwa Obronnego. Śledztwo zostało zarządzane tydzień wcześniej przez prezydenta Moon Jae-ina. Ma ono na celu zbadać zarzuty wobec najwyższej jednostki wywiadu wojskowego, która miała w ubiegłym roku zaproponować zbrojne rozprawienie się z demonstrantami protestującymi przeciwko byłej prezydent Park Geun-hye. Według opublikowanych dokumentów Dowództwo Bezpieczeństwo Obronnego (DSC) wyszło z propozycją wprowadzenia stanu wojennego, a także objęcia całkowitej kontroli nad mediami oraz zwrócenia się o pomoc do Waszyngtonu. W centrum skandalu znalazł się także obecny minister obrony Song Young-moo, który po odkryciu dokumentów DSC nie wszczął wojskowego śledztwa w tej sprawie.

19 lipca: rząd obiecał rozwiązać problem uchodźców na wyspie Czedżu. W odpowiedzi na rosnącą społeczną opozycję wobec przyjmowania uchodźców z Jemenu, Ministerstwo Sprawiedliwości zapewniło, że podejmie wszelkie kroki, aby zabezpieczyć interes narodowy przy jednoczesnym poszanowaniu Konwencji Genewskiej dotyczącej statusu uchodźców. Ministerstwo zamierza przede

wszystkim dokonać rewizji Ustawy o Uchodźcach, aby zapobiegać fałszowaniu wniosków o przyznanie azylu, a także aby usprawnić proces rozpatrywania podań.

20 lipca: była prezydent **Park Geun-hye została skazana na dodatkowe 8 lat kary pozbawienia wolności**. Centralny Sąd Rejonowy w Seulu skazał Park Geun-hye na 8 lat pozbawienia wolności za spowodowanie utraty funduszy państwowych oraz bezprawną ingerencję w powszechne wybory w 2016 roku. Wyrok ten został dodany do 24 lat, które była prezydent już odsiadyuje w więzieniu za udział w skandalu korupcyjnym, który doprowadził do impeachmentu Park w marcu 2017 roku. Była prezydent ponownie zbojkotowała orzeczenie sądu, nazywając je „politycznie umotywowanym”.

27 lipca: rząd przygotowuje reformę obronności. Rząd ogłosił plany dotyczące zmian w sektorze obronności. Głównym założeniem reformy ma być redukcja liczby żołnierzy w czynnej służbie wojskowej na rzecz wzmocnienia zaawansowania technologicznego. Rząd planuje skupić się na rozwoju takich technologii jak „dronboty”, czyli połączenie dronów i robotów, które mogłyby zastąpić żołnierzy. Ponadto rozważane jest skrócenie obowiązkowej służby wojskowej do 18 miesięcy. Redukcji ma ulec także liczba przyznawanych stopni generała, aby usprawnić obecnie rozbudowaną strukturę dowodzenia w armii. Proponowana reforma obronności ma być odpowiedzią na skandale wokół armii, która do tej pory posiadała silną pozycję w Korei Południowej. Reformie ma też ulec skompromitowane Dowództwo Bezpieczeństwa Obronnego, które miało wyjść z propozycją wprowadzenia stanu wojennego w czasie demonstracji przeciwko byłej prezydent Park Geun-hye.

II.KOREA POŁUDNIOWA I EUROPA ŚRODKOWO-WSCHODNIA

1 czerwca: porozumienie „Zwiedzaj I Pracuj” między Seulem i Warszawą **weszło w życie**. Podpisane 24 stycznia bieżącego roku porozumienie umożliwia wyjazd młodych Koreańczyków i Polaków (w wieku od 18 do 30 lat) na okres jednego roku w celach turystycznych i zarobkowych. Głównym celem takiego wyjazdu ma być pobyt wypoczynkowy i kulturoznawczy, ale udział w programie umożliwia także podjęcie pracy zarobkowej na terytorium państwa przyjmującego. Roczny limit wiz (wiza Working Holiday) z tytułu programu „Zwiedzaj i Pracuj” wynosi dwieście i przysługuje osobom, które wcześniej nie uczestniczyły w tym projekcie organizowanym przez państwo przyjmujące.

6 czerwca: rumuńskie uczelnie podpisały porozumienie z Państwowym Uniwersytetem Chonbuk. Z inicjatywy południowokoreańskiej ambasady w

Rumunii nawiązana została współpraca między uczelniami z obu państw. Największy uniwersytet w prowincji Jeolla Północna podpisał porozumienia z Uniwersytetem Zachodnim oraz Politechniką w Timosoarze, a także Wydziałem Medycyny Weterynaryjnej na Uniwersytecie Nauk Rolniczych i Medycyny Weterynaryjnej Banat. Współpraca z rumuńskimi uczelniami będzie miała na celu przede wszystkim wymianę studentów i badaczy, a także realizację wspólnych projektów badawczych.

9 czerwca: w Warszawie odbyła się 7. edycja Festiwalu Koreańskiego. Organizowany przez koreańską ambasadę festiwal jest największym tego typu wydarzeniem w Polsce. Pierwsza edycja miała miejsce w 2012 roku. W tym roku organizatorzy oprócz zaprezentowania koreańskiej kultury, uczcili setną rocznicę odzyskania niepodległości przez Polskę.

12 czerwca: Ministerstwo Spraw Zagranicznych Polski wyraziło poparcie dla porozumienia zawartego na szczycie przywódców USA i KRLD. Polska wyraziła nadzieję, że rozmowy na temat denuklearyzacji KRLD i podpisania traktatu pokojowego zakończą się w możliwie najszybszym czasie, co będzie podstawą dla stworzenia trwałego pokoju w regionie.

14-15 czerwca: ministrowie infrastruktury Andrzej Adamczyk i gruntów, infrastruktury i transportu Kim Hyun-mee spotkali się w Seulu. Obie strony dyskutowały na temat opłat za korzystanie z infrastruktury drogowej oraz zarządzania ruchem drogowym. Minister Adamczyk odwiedził również Centrum Ruchu Drogowego Korea Expressway Corporation, gdzie mógł zapoznać się z koreańskimi rozwiązaniami w tej dziedzinie. Ministrowie obu krajów rozmawiali także na temat współpracy w transporcie lotniczym, w tym o planach budowy Centralnego Portu Lotniczego. Kwestia dalszego rozwoju bezpośredniego połączenia lotniczego między obydwojma państwami również znalazła się w agendzie spotkania ministrów. Minister Adamczyk podczas pobytu w Korei Południowej odwiedził również port lotniczy Seul-Incheon, aby zapoznać się z rozwiązaniami, które mogą być przydatne przy realizacji projektu Centralnego Portu Komunikacyjnego.

18 czerwca: południowokoreańska firma otworzyła swoją fabrykę w Kostrzynie. W Kostrzynie nad Odrą odbyła się oficjalne otwarcie fabryki firmy Sam Dong Europe, która zajmuje się produkcją miedzianych przewodów. Jest to pierwsza fabryka firmy zlokalizowana w Polsce.

26-27 czerwca: Korea Południowa wyraziła zainteresowanie rozszerzeniem współpracy z Czechami na płaszczyźnie edukacji. Południowokoreański ambasador Mun Seung-hyun spotkał się czeskimi wiceministrami edukacji i sportu Karelem Kovą oraz Pavelem Dolecekiem. Podczas spotkań dyskutowano na temat utworzenia systemu, który umożliwiłby rozszerzenie wymiany na płaszczyźnie

edukacji między obydwojoma państwami. Ponadto z wiceministrem Dolecekiem, który jest odpowiedzialny za edukację wyższą, rozmawiano na temat możliwości utworzenia wspólnej komisji, która byłaby odpowiedzialna za rozwój współpracy na poziomie uczelni wyższych.

29 czerwca: Korea Południowa i Bułgaria wyraziły zainteresowanie współpracą na płaszczyźnie nowych technologii. Ambasada Bułgarii w Seulu oraz Narodowa Agencja Promocji Przemysłu IT w Korei zorganizowały seminarium na temat możliwości partnerstwa start-upów w dobie czwartej rewolucji przemysłowej. Przy tej okazji ambasador Petar Andonov promował potencjał innowacyjny Bułgarii jako nowego centrum gospodarki cyfrowej w Europie Wschodniej.

1 lipca: południowokoreańska firma otworzy swoją fabrykę na Węgrzech. Południowokoreańska firma Doosan Corporation oświadczyła, że do października przyszłego roku ukończy budowę fabryki w strefie ekonomicznej Tatabanya na Węgrzech. Firma będzie produkować w Europie jeden z kluczowych komponentów akumulatorów do samochodów elektrycznych. Południowokoreański inwestor oświadczył, że Europa Centralna została wybrana na miejsce inwestycji ze względu na rosnące zapotrzebowanie na komponenty do samochodów elektrycznych w tym regionie.

3 lipca: Koreański Instytut Maszyn i Materiałów (KIMM) kontynuuje współpracę z Europą Środkowo-wschodnią. Południowokoreański instytut podpisał porozumienia z Politechniką Czeską oraz Akademią Nauk Republiki Czeskiej, w ramach których rozszerzona zostanie skala wspólnych badań. Dyrektor KIMM zauważył, że Czechy posiadają znakomitą infrastrukturę badawczo-rozwojową dla podstawowych technologii mechanicznych, dlatego stronie południowokoreańskiej zależy na rozszerzeniu współpracy. KIMM jest jednym z największych i najważniejszych południowokoreańskich instytutów badawczych.

4 lipca: bułgarski wiceminister gospodarki odwiedził Seul. Wiceminister Lachezar Borisov spotkał się z południowokoreańskim wiceministrem handlu, przemysłu i energii Kang Sung-chunem, aby wymienić poglądy na temat rozwoju dwustronnych relacji gospodarczych. Według bułgarskiego wiceministra wymiana towarowa z Koreą Południową wzrosła w tym roku o 60%. Wiceminister Borisov podkreślił, że Seul jest obecnie priorytetowym partnerem gospodarczym w Azji. Poprzez współpracę z Koreą Południową Bułgaria chce przyciągnąć przede wszystkim inwestycje w sektorach takich jak elektronika, motoryzacja oraz technologie informacyjne i komunikacyjne. Podczas pobytu w Seulu bułgarski wiceminister spotkał się także z południowokoreańskimi przedsiębiorcami oraz stowarzyszeniami, takimi jak Koreańskie Stowarzyszenie Importerów (KOIMA).

5 lipca: południowokoreańska firma uzyskała zezwolenie na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Firma LS Cable & System ma zainwestować 9 milionów dolarów w budowę fabryki części do akumulatorów zasilających samochody elektryczne. Inwestor początkowo planował rozpocząć w Polsce jedynie produkcję komponentów do baterii, jednak firma ostatecznie zdecydowała się rozszerzyć produkcję o inne części. Południowokoreańska firma nie wykluczyła, że w przyszłości inwestycja w Polsce może zostać jeszcze zwiększona. Na Dolnym Śląsku powstaje także fabryka baterii do samochodów elektrycznych koreańskiego koncernu LG Chem, która będzie zaopatrywana w części LS Cable & System.

19 lipca: południowokoreańscy ambasadorzy omówili kwestie związane ze współpracą z Grupą Wyszehradzką. Południowokoreańscy ambasadorzy na Węgrzech, w Polsce, Czechach i Słowacji spotkali się, aby wymienić poglądy na temat współpracy z Grupą Wyszehradzką. Celem ambasadorów jest wzmocnienie wymiany gospodarczej zarówno z poszczególnymi państwami regionu, jak i z całym zrzeszeniem.

III.RELACJE MIĘDZYKOREAŃSKIE

11 czerwca: kwestie związane ze szczytem w Singapurze zostały omówione przez Moon Jae-ina i Donalda Trumpa. Prezydenci Stanów Zjednoczonych oraz Korei Południowej wymienili poglądy na temat szczytu w Singapurze. Obie strony zgodziły się, że najważniejszym punktem spotkania prezydenta Trumpa z przewodniczącym Kimem będą negocjacje w sprawie denuklearyzacji Półwyspu Koreańskiego.

12 czerwca: w Singapurze odbyło się spotkanie przywódców Stanów Zjednoczonych i Korei Północnej. Szczyt Trump – Kim został zakończony podpisaniem wspólnego porozumienia, w którym obaj przywódcy zadeklarowali gotowość do prowadzenia dalszych negocjacji „w możliwie najszybszym terminie”, jednocześnie nie ustalając jaki zakres ma przyjąć denuklearyzacja Półwyspu Koreańskiego. W kwestii traktatu pokojowego w deklaracji znalazł się zapis dotyczący współpracy Stanów Zjednoczonych i KRLD w dążeniu do zbudowania trwałego pokoju na Półwyspie Koreańskim. W Singapurze Donald Trump zasygnalizował również chęć wstrzymania wspólnych manewrów wojskowych z Koreą Południową, o czym Seul nie został wcześniej poinformowany.

13 czerwca: amerykański sekretarz stanu poinformował Seul i Tokio o rezultatach szczytu w Singapurze. Sekretarz stanu Mike Pompeo spotkał się w

Seulu z prezydentem Moon Jae-inem, aby omówić takie kwestie jak oficjalne zakończenie wojny koreańskiej oraz denuklearyzacja Półwyspu Koreańskiego. Pompeo spotkał się także z ministrami spraw zagranicznych Korei Południowej Kang Kyung-wha oraz Japonii Kono Taro. Sekretarz stanu zapewnił, że Pjongajng został poinformowany o oczekiwaniach sojuszników: denuklearyzacja musi być całkowita i weryfikowalna, aby zapewnić trwałą pokój w regionie. Zapis taki nie znalazł się jednak w deklaracji podpisanej przez Donalda Trumpa i Kim Jong-una.

14 czerwca: międzykoreański dialog wojskowy został wznowiony w Panmundżom. Generałowie południowokoreańskiej i północnokoreańskiej armii spotkali się po raz pierwszy od ponad dziesięciu lat. Obie strony omówiły możliwości wdrażania postanowień Deklaracji z Panmundżom. Ustalono także terminarz spotkań ministrów obrony obu Korei.

18 czerwca: Seul wyraził nadzieję na podpisanie traktatu pokojowego kończącego wojnę koreańską jeszcze w tym roku. Minister spraw zagranicznych Kang Kyung-wha oświadczyła, że rząd zamierza dołożyć wszelkich starań, aby traktat pokojowy z Waszyngtonem i Pjongjangiem został podpisany do końca tego roku. Minister wyraziła również nadzieję, że Chiny przyłączą się do starań zmierzających do oficjalnego zakończenia wojny koreańskiej. Zapis dotyczący rozpoczęcia trój- lub czterostronnych rozmów w kwestii wypracowania traktatu pokojowego znalazł się w Deklaracji z Panmundżom ogłoszonej w trakcie szczytu międzykoreańskiego w kwietniu bieżącego roku. Pomimo wcześniejszych nadziei, sprawa ta nie została szerzej omówiona przez Donalda Trumpa i Kim Jong-una na szczycie w Singapurze.

19 czerwca: międzykoreańskie biuro łącznikowe ma zostać otwarte w Kaesong. Południowokoreańscy urzędnicy odwiedzili Obszar Przemysłowy Kaesong w celu przygotowania otwarcia biura łącznikowego. Do tej pory kontakt między obiema Koreami był nawiązywany jedynie poprzez biuro znajdujące się w Panmundżom, jednak na kwietniowym szczycie międzykoreańskim postanowiono rozszerzyć możliwości kontaktu i wymiany między Seulem i Pjongjangiem. Biuro łącznikowe w Kaesong ma być pierwszą placówką, w której w jednym budynku będą pracować urzędnicy zarówno z Korei Południowej, jak i Północnej. Otwarcie biura nie łączy się jednak ze wznowieniem działalności Obszaru Przemysłowego Kaesong, który pozostanie zamknięty ze względu na międzynarodowe sankcje nałożone na Pjongjang.

20 czerwca: w Pekinie doszło do spotkania Kim Jong-una z Xi Jinpingiem. Według północnokoreańskich mediów obaj przywódcy potwierdzili chęć rozwoju „strategicznej współpracy” między obydwoma państwami. Kim Jong-un oraz Xi Jinping wymienili poglądy na temat rozwoju sytuacji na Półwyspie Koreańskim.

Omówiono także możliwości dwustronnej współpracy „w nowych warunkach”, co odnosi się do rozpoczęcia procesu denuklearyzacji KRLD po szczycie w Singapurze.

24 czerwca: wspólne ćwiczenia marynarek wojennych zostały zawieszono przez Waszyngton i Seul. Południowokoreańskie Ministerstwo Obrony Narodowej poinformowało, że 3-miesięczne ćwiczenia wojskowe Korea Marine Exchange Program (KMEP) zostały zawieszono ze względu na gotowość Pjongjangu do rozpoczęcia denuklearyzacji. Ponadto wspólne manewry wojskowe Ulchi Freedom Guardian, które miały rozpocząć się w sierpniu także zostały zawieszono. Ministerstwo podkreśliło, że kolejne wspólne manewry wojskowe mogą zostać zawieszono lub przesunięte w czasie w zależności od postawy KRLD. Odwołanie amerykańsko-południowokoreańskich ćwiczeń wojskowych było jednym z głównych postulatów Pjongjangu w negocjacjach w sprawie denuklearyzacji.

25 czerwca: międzykoreańskie wojskowe kanały komunikacyjne zostały przywrócone na zachodnim i wschodnim wybrzeżu. Południowokoreańska delegacja wojskowa spotkała się z północnokoreańskim pułkownikiem Om Changnamem w stacji Dorasan w mieście Paju, aby omówić wznowienie działania kanałów komunikacyjnych na zachodnim i wschodnim wybrzeżu Półwyspu Koreańskiego. Było to pierwsze spotkanie na poziomie pułkowników między obiema Koreami od lutego 2011 roku.

28 czerwca: Waszyngton nie zamierza zmniejszyć ilości żołnierzy stacjonujących w Korei Południowej. Minister obrony narodowej Song Youngmoo spotkał się ze swoim amerykańskim odpowiednikiem Jamesem Mattisem, aby omówić współpracę militarną w obliczu deeskalacji konfliktu na Półwyspie Koreańskim. Obie strony zgodziły się co do konieczności zbudowania zaufania w relacjach z Pjongjaniem. Sojusznicy zamierzają również zmniejszyć skalę wspólnych manewrów wojskowych. Waszyngton zapewnił jednak, że w najbliższej przyszłości nie zamierza zredukować liczby żołnierzy stacjonujących na terytorium Korei Południowej.

9 lipca: burmistrz Seulu wyraził chęć wsparcia międzykoreańskich start-upów. Burmistrz Park Won-soon spotkał się z przedstawicielami singapurskiej organizacji pozarządowej Choson Exchange, która zajmuje się pomocą obywatelom Korei Północnej w zakładaniu firm. Choson Exchange organizuje warsztaty, staże, praktyki i stypendia o charakterze biznesowym dla Koreańczyków z KRLD. Według danych władz lokalnych w Seulu ponad 1300 Koreańczyków uczestniczyło w programach organizacji. Celem spotkania obu stron było wzmocnienie współpracy Seulu i Choson Exchange na rzecz wsparcia północnokoreańskich start-upów. Korea Północna wyraziła już zainteresowanie otwieraniem firm w takich sektorach jak sprzedaż detaliczna czy produkcja żywności i napojów.

10 lipca: rząd południowokoreański odwołał tegoroczne ćwiczenia Ulchi. Rząd południowokoreański poinformował, że ze względu na „zmieniające się warunki bezpieczeństwa” na Półwyspie Koreańskim zamierza tymczasowo zawiesić szkolenia Ulchi. Ćwiczenia zostały wprowadzone w 1969 roku po nalocie północnokoreańskich komandosów na prezydencką rezydencję w Seulu. Od tego czasu urzędnicy, pracownicy rządowi oraz inne instytucje publiczne uczestniczyli w szkoleniu mającym na celu kompleksowe sprawdzenie gotowości bojowej oraz stanu zarządzania kryzysowego. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych poinformowało, że decyzja o odwołaniu w tym roku ćwiczeń Ulchi idzie w parze z wcześniejszymi zarządzeniami o zawieszeniu wspólnych manewrów wojskowych ze Stanami Zjednoczonymi, co ma sprzyjać denuklearyzacji Półwyspu Koreańskiego. Ministerstwo świadczyło również, że od przyszłego roku planuje wprowadzenie nowych ćwiczeń, które obejmą również sektor prywatny. Mają być to szkolenia o charakterze antyterrorystycznym i zarządzania kryzysowego w obliczu klęsk żywiołowych.

13 lipca: południowokoreańska delegacja dokonała inspekcji portu Rajin w Korei Północnej. Południowokoreańska delegacja, na czele której stanął przewodniczący Komitetu ds. Współpracy Gospodarczej z Północną Song Young-gil odwiedziła port w Rajin. Delegacja wzięła także udział w międzynarodowym seminarium zorganizowanym przez Rosję. Trójstronne spotkanie przedstawicieli rządów w Moskwie, Seulu i Pjongjangu może zwiastować chęć wznowienia projektu „Rajin – Chasan”, który zakłada stworzenie partnerstwa logistycznego, którego centralnym punktem transportowym miałyby być północnokoreański port.

16 lipca: kwestia zwrotu szczątków Koreańczyków z terytorium Japonii została omówiona przez południowokoreańskie stowarzyszenie obywatelskie oraz władze KRLD. Pjongjang został odwiedzony przez delegację Koreańskiej Rady Pojednania i Współpracy, na czele której stanął przewodniczący stowarzyszenia Kim Hong-gul (syn prezydenta Kim Dae-junga, odznaczonego Nagrodą Nobla za „Słoneczną Politykę” względem KRLD). Delegacja omówiła ze stroną północnokoreańską kwestię zwrotu szczątków ofiar pracy przymusowej w czasie rządów kolonialnych Japonii. Kim oświadczył, że taka wspólna inicjatywa ma na celu przypomnienie obywatelom obu państw o byciu w przeszłości jednym narodem.

17 lipca: czy wojskowe służby wywiadowcze były odpowiedzialne za porwanie północnokoreańskich obywateli w 2016 roku? W południowokoreańskich mediach pojawiły się spekulacje na temat możliwości udziału wojskowych służby wywiadowczych w zorganizowaniu ucieczki 12 północnokoreańskich pracowników chińskiej restauracji w kwietniu 2016 roku. Według spekulacji ówczesny rząd mógł uprowadzić północnokoreańskich pracowników, aby zdobyć głosy poparcia

konserwatystów w nadchodzących wyborach powszechnych. Kierownik restauracji, który uciekł wraz z Koreańczykami miał potwierdzić, że południowokoreańska Narodowa Agencja Wywiadowcza (NIS) nawiązała z nim kontakt. Ministerstwa Obrony oraz ds. Zjednoczenia zaprzeczyły tym doniesieniom, zapewniając, że uciekinierzy opuścili Chiny z własnej woli i nie zostali uprowadzeni przez służby wywiadowcze. Środowiska zajmujące się ochroną praw człowieka wyraziły żądanie wszczęcia niezależnego śledztwa w tej sprawie. Potwierdzenie udziału południowokoreańskich służb wywiadowczych w ucieczce północnokoreańskich pracowników mogłoby stanowić poważne zagrożenie dla relacji międzykoreańskich.

17 lipca: Seul zamierza stopniowo rozwijać wspólną infrastrukturę z Pjongjangiem. Ministerstwo ds. Zjednoczenia oświadczyło, że przedstawiony przez prezydenta Moon Jae-ina podczas szczytu międzykoreańskiego plan budowy zintegrowanej infrastruktury z Koreą Północną będzie wdrażany stopniowo oraz z uwzględnieniem międzynarodowych sankcji nałożonych na Pjongjang. Plan nazywany „nową mapą gospodarczą Półwyspu Koreańskiego” zakłada stworzenie szlaków handlowych wzdłuż zachodniego i wschodniego wybrzeża Półwyspu oraz przekształcenie strefy zdemilitaryzowanej w region turystyczny. Szlaki handlowe miałyby łączyć nie tylko obie Koree, ale także Japonię, Rosję i Chiny.

19 lipca: trójstronny szczyt na linii Seul – Pjongjang – Waszyngton możliwy we wrześniu? Południowokoreańska minister spraw zagranicznych Kang Kyung-wha wyraziła nadzieję, że we wrześniu w trakcie posiedzenia Zgromadzenia Ogólnego Organizacji Narodów Zjednoczonych zostanie zorganizowany trójstronny szczyt. Głównym tematem spotkania przedstawiciele Korei Południowej, KRLD i USA miałyby być oficjalne zakończenie wojny koreańskiej. Waszyngton domaga się jednak, aby przed podpisaniem traktatu pokojowego Pjongjang podjął konkretne kroki na drodze do denuklearyzacji, co może opóźnić organizację trójstronnego szczytu.

23 lipca: Seul poszukuje możliwości częściowego złagodzenia sankcji nałożonych na Pjongjang przez Radę Bezpieczeństwa ONZ. Minister spraw zagranicznych Kang Kyung-wha odbyła wizytę do Nowego Jorku, aby zapoznać Radę Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych na temat postępów w denuklearyzacji Półwyspu Koreańskiego. W tej samej sprawie szef Biura ds. Bezpieczeństwa Narodowego Chung Eui-yong spotkał się ze swoim amerykańskim odpowiednikiem Johnem Boltonem w Białym Domu. Minister Kang zapewniła, że Seul nie poszukuje możliwości całkowitego zniesienia sankcji, a jedynie stworzenia wyjątków, które umożliwiłyby realizację międzykoreańskich projektów. Do tej pory Korea Południowa uzyskała zwolnienie z sankcji w kwestii przywrócenia wojskowych kanałów komunikacyjnych z Pjongjangiem. Działania Seulu spotkały się jednak z

krytyką KRLD. Pjongjang wyraził oczekiwanie, że administracja Moon Jae-ina aktywnie zaangażuje się w pomoc w zniesieniu międzynarodowych sankcji.

24 lipca: Seul rozważa wycofanie części sił wojskowych ze strefy zdemilitaryzowanej. Ministerstwo Obrony ogłosiło, że rozważa redukcję liczby żołnierzy oraz sprzętu wojskowego w strefie zdemilitaryzowanej (DMZ). Działania te mają na celu przekształcenie terenów granicznych w „prawdziwą strefę pokoju”, co jest jednym z postulatów Deklaracji z Panmundżom. Ponadto Ministerstwo wyraziło nadzieję na wdrożenie wspólnego projektu ze Stanami Zjednoczonymi i Koreą Północną, który będzie miał na celu wydobycie szczątków osób pochowanych w strefie zdemilitaryzowanej. Ministerstwo Obrony zapewniło także, że zamierza kontynuować działania, które mają przekształcić morską granicę między obiema Koreami we wspólną strefę połowów ryb.

24 lipca: Korea Północna rozpoczęła demontaż infrastruktury wojskowej. Według amerykańskich ekspertów Pjongjang rozpoczął demontaż poligonu używanego do testowania rakiet. Wskazywać mają na to zdjęcia satelitarne. Działania Pjongjangu w kierunku denuklearyzacji zostały dobrze przyjęte przez Waszyngton i Seul. Natomiast północnokoreańskie media zaczęły wywierać presję na Stany Zjednoczone i Koreę Południową, aby w obliczu demontażu poligonu rozpocząć negocjacje w sprawie traktatu pokojowego, oficjalnie kończącego wojnę koreańską.

25 lipca: w Panmundżom zostały wymienione listy rodzin rozdzielonych w wyniku podziału Półwyspu Koreańskiego. Przedstawiciele Czerwonego Krzyża wymienili listy żyjących członków rodzin rozdzielonych w trakcie wojny koreańskiej. Na podstawie tych dokumentów ma zostać opracowana ostateczna lista osób, które w dniach 20-26 sierpnia będą uczestniczyć w zorganizowanych przez Seul i Pjongjang spotkaniach rodzinnych. Umożliwienie spotkań rozdzielonych rodzin jest jednym z postanowień Deklaracji z Panmundżom ogłoszonej w trakcie szczytu międzykoreańskiego w kwietniu bieżącego roku.

27 lipca: szczątki amerykańskich żołnierzy zostały przekazane Stanom Zjednoczonym. Zgodnie z porozumieniem zawartym na szczycie w Singapurze w czerwcu bieżącego roku, Korea Północna przekazała szczątki amerykańskich żołnierzy, którzy zginęli podczas wojny koreańskiej. Trafiły one do amerykańskiej bazy lotniczej Osan, zlokalizowanej w pobliżu Seulu. Prezydent Donald Trump podziękował przewodniczącemu Kim Jong-unowi za „dotrzymanie obietnicy”. Rozpoczęcie realizacji postanowień szczytu Trump – Kim 27 lipca ma także znaczenie symboliczne, gdyż tego dnia w 1953 roku podpisano zawieszenie broni pomiędzy KRLD i Koreą Południową.

31 lipca: powolny postęp w realizacji wspólnych projektów gospodarczych wzbudził niezadowolenie Pjongjangu. Na łamach Rodong Sinmun, gazety Partii Pracy Korei Seul został skrytykowany za stosowanie międzynarodowych sankcji jako pretekstu, aby opóźnić realizację międzykoreańskich projektów gospodarczych. Krytyka Pjongjangu dotyczy w szczególności projektów, które zostały zawieszane przez poprzedni rząd Park Geun-hye: Specjalny Obszar Przemysłowy Kaesong oraz wycieczki turystyczne w rejon gór Kumgang. Według Pjongjangu program wycieczek turystycznych nie jest objęty sankcjami i nic nie stoi na drodze, aby go wznowić. Północnokoreańskie media podkreśliły, że „sankcje i dialog nie mogą iść w parze”, a rzeczywista poprawa relacji międzykoreańskich nie nastąpi, dopóki Seul pozostanie pod wpływem „presji sił zewnętrznych” (międzynarodowych sankcji).

KOMENTARZ

- 1. Ocieplenie relacji z Koreą Północną przyczyniło się do zwycięstwa partii Moon Jae-ina w wyborach lokalnych.** Wybory samorządowe okazały się klęską dla konserwatywnej części sceny politycznej. Na zdecydowane zwycięstwo Demokratycznej Partii Korei (DPK) przełożyło się ocieplenie relacji z Koreą Północną: dzień przed wyborami lokalnymi odbył się historyczny szczyt przywódców USA i KRLD w Singapurze. Odkąd polityka poprawy relacji z Pjongjaniem administracji Moon Jae-ina zaczęła przynosić skutki społeczne poparcie dla DPK znacznie wzrosło. Rosnące nadzieje na oficjalne zakończenie wojny koreańskiej oraz normalizację stosunków na Półwyspie Koreańskim wpłynęło także na tradycyjnie konserwatywnych wyborców, dla których bardzo istotna jest kwestia bezpieczeństwa narodowego. Eksperci twierdzą, że tak duże wydarzenie polityczne jak szczyt w Singapurze mógł również wpłynąć na wyborczą frekwencję, mobilizując obywateli do głosowania. Sukcesem wyborczym DPK było również wybór Park Won-soona na burmistrza Seulu po raz trzeci z rzędu. Wśród obietnic przedwyborczych Parka znalazła się intensyfikacja współpracy z Pjongjaniem. Ponadto Park wydaje się być prawdopodobnym następcą Moon Jae-ina w wyborach prezydenckich w 2022 roku.
- 2. Napływ uchodźców na wyspę Czedżu niespodziewanie wywołał w czerwcu i lipcu kryzys migracyjny.** W pierwszej połowie tego roku ponad 500 uchodźców z Jemenu dotarło na wyspę Czedżu. Rejon ten ze względu na potencjał turystyczny nie jest objęty rygorystycznymi przepisami wizowymi jak reszta kraju (wyspa Czedżu posiada pewną autonomię od władz centralnych). Otwarcie tanich bezpośrednich połączeń lotniczych z Azji Południowej w połączeniu z ruchem bezwizowym na okres 90-dni spowodowało napływ imigrantów. W rezultacie w Korei Południowej od czerwca toczona jest społeczna debata na

temat zaostżenia przepisów dotyczących przyjmowania uchodźców. Rekordowa liczba Koreańczyków podpisała petycję przeciwko przyjmowaniu uchodźców, a w stolicy odbyły się demonstracje zarówno zwolenników, jak i przeciwników polityki władz prowincji Czedżu. Niespotykany opór wobec uchodźców jest w dużej mierze efektem kryzysu migracyjnego w Europie: Koreańczycy obawiają się niekontrolowanego napływu imigrantów, który trudno będzie zatrzymać. Obawy budzi także możliwość wzrostu przestępczości, a także jeszcze większe trudności ze znalezieniem zatrudnienia (Korea boryka się obecnie ze znacznym problemem bezrobocia, szczególnie wśród młodych ludzi). Ponadto Koreańczycy są dumni z czystości rasowej, co zawsze utrudniało przyjmowanie obywateli innych państw (niż Korea Północna). Europejski kryzys migracyjny wzmógł sentymenty anty - muzułmańskie również na Półwyspie Koreańskim. Z tych powodów przyjęcie 500 uchodźców wywołało społeczny kryzys, który będzie sprawdzianem zarówno dla władz lokalnych prowincji Czedżu, jak i rządu centralnego. Do tej pory podjęto decyzję o usunięciu Jemenu z listy państw nieobjętych obowiązkiem wizowym, a przebywający na wyspie imigranci nie mogą podróżować na kontynent. Zezwolono natomiast na podejmowanie zatrudnienia w niektórych zawodach. Ponadto Ministerstwo Sprawiedliwości ma dokonać rewizji Ustawy o Uchodźcach, aby zapobiegać migracji zarobkowej, a także zapewnić szybsze procedury migracyjne dla osób rzeczywiście poszukujących azylu.

3. **Bułgaria może stać się potencjalnym partnerem dla Korei Południowej w Europie Wschodniej.** Ambasada Bułgarii w Korei Południowej zorganizowała przyjęcie, na którym została podsumowana prezydentura Bułgarii w Radzie Unii Europejskiej. Według strony bułgarskiej priorytetem jej prezydentury była integracja oraz „europeizacja” Bałkanów. Poprzez reformy rejon ten ma zbliżyć się do Europy Zachodniej. W tym celu Bułgaria zamierza zainwestować w rozwój łączności szerokopasmowej, wzmocnienie bezpieczeństwa cybernetycznego, cyfryzację gospodarki i społeczeństwa. Na wszystkich tych polach Korea Południowa odnosi znaczne sukcesy. Tworzy to dogodną przestrzeń do współpracy bułgarsko-koreańskiej. Z tego powodu ambasador Petar Andonov aktywnie promował Bułgarię jako dogodne miejsce dla inwestycji w sektorze technologii informacyjnych. Seul i Sofia zainteresowane są także rozwojem współpracy w sektorze motoryzacyjnym. Wydarzenia czerwca i lipca dowodzą, że południowokoreańskie firmy nie ustają w inwestowaniu w fabryki części do samochodów elektrycznych w regionie Europy Środkowo-wschodniej.
4. **Intensyfikacja dialogu międzykoreańskiego nie przełożyła się na realizację konkretnych projektów.** W czerwcu i lipcu doszło do intensyfikacji relacji międzykoreańskich: wznawiano działanie kolejnych kanałów komunikacyjnych, rozpoczęto wspólne przygotowania do kolejnej imprezy sportowej (Asian Games), rozpoczęto przygotowania do spotkania rozdzielonych rodzin. Rząd

południowokoreański ogłosił również plany przekształcenia strefy zdemilitaryzowanej w „strefę pokoju” oraz rozbudowę infrastruktury łączącej obie Koree. Jednak po początkowym entuzjazmie, który przyniósł historyczny szczyt przywódców KRLD i USA, władze w Pjongajngu zaczęły się niecierpliwie brakiem postępów w realizacji projektów gospodarczych. Dzień po doniesieniach o rozpoczęciu demontażu poligonu do testowania rakiet, północnokoreańskie media skrytykowały Waszyngton i Seul za brak postępów w kwestii podpisania traktatu pokojowego, oficjalnie kończącego wojnę koreańską. Pod koniec czerwca Seul został oskarżony o zasłanianie się międzynarodowymi sankcjami przy wznowieniu takich projektów gospodarczych jak funkcjonowanie Obszaru Przemysłowego Kaesong czy organizacja wycieczek w przygraniczne góry. Należy zauważyć, że niecierpliwość Pjongjangu może być uzasadniona: dla Zachodu obietnica denuklearyzacji i deeskalacja napięcia w regionie już jest sukcesem, a sam proces może zająć kolejne lata. Natomiast Kim Jong-un musi udowodnić armii, która w KRLD posiada niezwykle silną pozycję, że rezygnacja z broni nuklearnej na rzecz rozwoju gospodarczego to dobre posunięcie. W nadchodzących miesiącach niezadowolenie Pjongjangu i presja wywierana przede wszystkim na Seul może się zwiększyć, szczególnie w przypadku braku przełomu w negocjacjach w sprawie traktatu pokojowego we wrześniu w trakcie posiedzenia Zgromadzenia Ogólnego Organizacji Narodów Zjednoczonych.

OŚRODEK
SPRAW
AZJATYCKICH

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

